

Formalności

Podręcznik obowiązkowy michałowski historia powszechna średniowiecza z tego zaliczenie
Historia powszechna średniowiecze bendykt ziętara
to samo tadeusz mantauflef
europoa średniowieczna i0rgtosrg roger
chrsitofer ?mruk
john mundy
europa w chris hay?
w sylabusie to jest super

Warunki zaliczenia
obecność - jedna nieobecność - odrabianie na dyżurze albo praca
praca semestralna której temat i zasady musi być skonsultowana i zatwierdzona - musi być problem, temat zaczyna się od „dlaczego?” trzy pozycje bibliograficzne. Nie większa niż 5 stron około 10000 słów.
Temat zatwierdzony do 24 kwietnia. 15 maja - ostateczny termin oddania. Można jednorazowo poprawiać.
dwa kolokwia z michałowskiego. Pierwsze będzie 24 kwietnia z dwóch pierwszych części do około 203 strony. 2 kolokwium odbędzie się na ostatnich zajęciach w semestrze (12 czerwca). Trzeba mieć pozytywne oceny z kolokwiów. I będzie możliwa poprawki.
Ocena końcowa to średnia tego wszystkiego, aktywność jest jedynie ewentualną podstawą do podniesienia oceny.
Dyżur między 9:00-9:45 i 14:45-15:30
W przyszłym tygodniu wędrówka ludów i tworzenie państw barbarzyńskich - 3 rozdział michałowskiego (można przeczytać 1 i 2 też)

1.Wędrówka ludów i germańskie państwa w Europie Zachodniej

Kierunki migracji

Dwie grupy ludności
Germanie - przyszli ze skandynawii
Hunowie - ze środkowej azji

Wędrówek było wiele - migracje germanów trwały nieustannie od II poł II w. Wędrówki słowian, awarowie, magyarzy, markomani. Migracje działały się też później - np. seldżuków.

Germanie
Zachodnie
sasi, frankowie
Wschodnie
gepidzi goci wandalowie burgundowie
Północni
Jutowie skandynawowie

Organizacja Germanów

Wiec - ting
Organizowały się w wspólnoty rodowe, te w plemiona
Kobiety nie dziedziczyły chyba że w przypadku braku potomka.
Mundium - ród roztaczał ochronę.
Każdy kto był zdolny do noszenia broni ją nosił.
Źródłem bogactwa była polityka łupieżcza, rolnictwo, (cechą charakterystyczną była prawa germańskiego była niezbywalność ziemi)
Funkcjonowało prawo zemsty
Germanie nie traktowali prawa terytorialnie, tylko osobowo.-
W rzymie rozprzegano prawo cywilne i wojskowe, germanie nie
nie było spisane

Ostrogoci

375 - ostrogoci ponieśli klęskę i uciekli przez dunaj pod dowództwem Fridigerna. Osiedlili ich w Tracji i cesarz Walens obiecał im żywność.
378 - bunt Wizygotów i Walens padł pod Adrianopolem.
Teodozjusz dał im autonomię na prawach federatów - stali się częścią armii rzymskiej.
395 - śmierć teodozjusza - arkadiusz i honoriusz dziedziczą imperium.
Alaryk - dostał tytuł magistra militium.
Stylihon - wódz naczelny cesarza honoriusza, z pochodzenia wandal. Walc zył z Alarykiem, po czym się dogadali. Ten chciał wciągnąć go w struktury rzymskie i dać mu zachodni tytuł magistra militum.
405 zamarzył dunaj i goci weszli do Italii.
Po zamordowaniu Stilichiona Germanie nie mieli swojego dowódcy, ci poszli do Alaryka przez co ten się tak wzmocnił że **złupił rzym 410**
Na wschodzie gowódwctą był Gajnas, chciał kościoła dla Arian, zajęł Konstantynopol w 400. W odpowiedzi na to doszło do powstania antygockiego. Nie było czegoś takiego że dowódctą gocki dostaje autonomię i odział gotów.

Ataulf wziął swoich ludzi i osiedlił się w Galii

Od połowy III w. zdarzało się że cesarze tracili kontrolę nad terytoriami.

Funkcjonowali w trakcie rzymskiego systemu administracji. Weszli w konflikt z Frankami, przez co utracili dużo ziem i przenieśli stolicę do Toledo.
Leowidit doprowadził do dalszej intergracji społeczeństwa - zniósł różnicę prawną „Codex Revisus” 587 - zmarł a jego następca Reakalel doprowadził do synodu w Toledo.
711 - państwo Wizygotów zniszczone przez Arabów

Ostrogoci

podbici przez Hunów
Przekroczyli granice rzymskie
Teodoryk Wielki umówił się z Zenonem że podbije Odoakera po czym zakłada państwo Ostrogotów.
Stworzył podobne społeczeństwo jak Wizygoci.
Osiedlił swoich Gotów na północy i nie wyłączał ludności rzymskiej.
Jego relacja z Bizancjum popsuła jak się zajęła ??panowie??.
525 Teodoryk Wielki zmarł
Atalaryk miał regentkę, jednak Ostrogoci obrali królem
541 do władzy chodzą Totila - stwierdził że zrywa z senatem rzymskim i arystokracją, oparł się na chłopach - uwolnił kolonów.
Wyższe warstwy stwierdziły że z Gotami nie da się współpracować, a niższe że Goci są dla nich lepsi niż Bizantyjczycy.
562 - upadek państwa

longobardowie

508 - najazd longobardów
pojawiają się drużynnicy
Alboin - twórca państwa
byli dość okrutni, król Rotar wydał kodeks, narzucili wszystkim prawo longobardzkie. Zmiana charakteru prawa z osobowego na terytorialne.
Zniszczył ich karol wielki

Wandalowie

409 przeszli do hiszpani i zbudowali dwa państewka
429 bunt bonifacjusza, wezwał wandalów. Szybko dogadał się z rzymem, ale wandalów już nie zatrzymał
Zdobyli berberów i dotarli do kartaginy
Genzeryk rządził twardą ręką.
Genzeryk zachował strukturę rzymską
Dość szybko zaczęła wchodzić łacina.
Prześladowali katolików, byli arianami
Złupili Rzym 455
pozwalali służyć rzymianom, bo potrafili budować statki.
534 - Belizariusz niszczy ich państwo.

Frankowie

Siedzieli na prawym brzegu renu, Julian apostata pozwolił osiedlić im się na lewym brzegu renu.
Frankowie Salicy i frankowie Rypuarscy.
Frank - człowiek wolny w germańskim
ich główne miasto to torune, ważna była też kolonia.
Byli oni poganami i podobnie jak longobardowie nie nasiąkneli kulturą rzymską.
Childeryk z dynastii merowingów
496 - chrzest chlodwiga
507 vouille pokonują wizygotów
774 zajęcie longobardów
jak chlodwik umarł podzielił panstwo między synów
na austarzje neustrie, akwitanie i brugundie

2. Chrześcijaństwo i Bizancjum

michałowski 59-64, 66-74, 83-88, 143-153

Religijność i monastycyzm

Manicheizm - bóg zły i bóg dobry
religijnie interpretowany neoplatonizm
Biskupstwa tworzyły metropolię. nad nimi patriarchowie. - Pentarchia
Prymat biskupa rzymu nad resztą (następca św. Piotra), (papież Leon I)
Sobór w Nikei 325
Synod to mniejszy sobór.
Gelazy I - wyższość hierarchów nad monarchą.
Sobory:
Nicejski 325 - ustalono że Jezus jest osobą (potępienie arianizmu), datę wielkanocy, potwierdzono uprawnienia wschodu
Konstantynopoliński 381 - zwołany z powodu sporów o ducha świętego, potwierdza się sobór nicejski i wyznanie wiary, potwierdzono ducha świętego
Efeski 431 - Potępiono nestorianizm, potwierdzenie prymatu rzymu, potępiono pelagianizm.
Chalcedoński 451 - Potępienie Monofizytyzmu, ortodoksje reprezentował św. Leon Wielki

Kształtowanie się doktryny kościoła

Arianizm (ariusz) - Chrystus jest stworzony/zrodzony z Boga - powstał po Bogu i jest innym bytem. Logos istniał długo przed wcieleniem, ale nie był wieczny
Nestorianizm (Nestoriusz) - Chrystus ma dwie natury boską i ludzką. popularny w Antiochii
Monofizytyzm - Chrystus ma tylko boską naturę, popularny w Aleksandrii
Ortodoksja - Jezus jest w pełni człowiekiem i w pełni Bogiem
Pelagianizm (pelagiusz) - człowiek może dostąpić zbawienia własnym wysiłkiem, bez Boga. (wierzy w wolną wolę, neguje moc grzechu pierworodnego).
Św. Augustyn - Bóg musi pomóc, jest to predestynacja.
Patrystyka - piśmiennictwo teologiczne, istnieje do pierwszej poł. VIII w. (na zachodzie skończył się na początku VII w.)
Patres:
Atanazy
Bazyli? Wielki
Grzegorz z Nazjanzu
Grzegorz z Nysy
Jan Chryzostom
Cyryl Aleksandryjski
Jan Damasceński
Ambroży
Augustyn
Hieronim
Leon Wielki
Grzegorz Wielki
Św. Augustyn „O Państwie Bożym”.
Asceza i monastycyzm (powstał w Egipcie)
Eremici (anachoretyzm) = pustelnicy
Cenobici - życie we wspólnocie
Reguła św. Benedykta - władza opata i umiarkowanie ascetyzmu.
Kult świętych i kult relikwii i cuda
Hagiografia - pisanie o świętych (żywoty) jego wariantem jest pasja. Były też Miracula - zbiory cudów dokonanych po śmierci.

Transformacja cywilizacji rzymskiej

Przyczyny upadku:
Arystokracja prowincjonalna nie była zainteresowana wspólnym państwem.
Wędrówki ludów
Przesunęły się granice językowe na niekorzyść łaciny
Upadło szkolnictwo publiczne
Łacina się zmieniła
Beocjusz - wysoki urzędnik u teodoryka wielkiego - opisywał arystotelesa
Kasjador - też urzędnik teodryka, pisał historie gotów która miała ich godzić z rzymianami
Grzegorz Wielki - Ostatni zachodni ojciec kościoła - pisze o personalizacji przekazu kościelnego do odbiorcy.
Fredegar - dzieje powszechne
Izydor - etymologie (wiedza o świecie)
Beda czcigodny - różnie

Monastycyzm karoliński

Obowiązek słuchania się reguły św. benedykta
Eremityzm staje się marginalny
Wielki nacisk na liturgie
kanonikat - kanonicy nie mieli obowiązku wyrzekania się własności prywatnej.
Reguła akwizgrańska (wcześniej reguła św. chrodeganga) - mieli wspólny stół i sypailnie i musieli też wspólnie odprawiać nabożeństwa.
Za ludwika pobożnego na synodach unormowano życie konsekrowane.

Władza świeckich nad kościołem

Fundator świątyni był jej właścicielem.
Nie znano rozdziału kościoła od państwa
Pojawia się urząd wójta, który ma sądzić w imieniu opata
Od IX w. pojawiają się opaci świeccy
Wymyślają koncepcje czyśćca.
spowiedź też staje się prywatna

Doboszowanie

Czczono geniusza cesarskiego
Prześladowania obejmowały rzym
Przed ok 250. Jeśli były jakieś lokalne niesnaski, to donoszono na chrześcijan.
312 konstantyn pokonuje maksencjusza.
W architekturze dominuje bazylika. Apsydon - skierowanie bazyliki na jedną stronę.
Dioklecjan w międzyczasie wprowadził rzeczy ze wschodu na zachód. (ikonostas - zasłona gdzie kapłani składają ofiarę)
Na zachodzie też były takie zagródki, odzielanie prezbiterium od navy. (lektorium).
Ciągłe się okadza.
Rzym rościł sobie prawa do prymatu bo 1. to następca św. Piotra i 2. rzym był stolicą
Wschód był bardziej niezależny
Rozdział państwa i kościoła, na wschodzie cesarz pełnił też funkcje religijne. Na zachodzie ze względu problemów państwa zaczęto wprowadzać rozdział.
Ustawki kibolskie o naturę chrystusa
Monoenergetyzm - w chrystusie były jedno działanie
Monoteletyzm - chrystus miał jedną wolę (ogłosił to herakliusz)
Donatyzm - nie ma przebaczenia
Pryscylianizm - mało ważne
Herezje ukróca najazd arabski
Mnisi wynieśli chrześcijaństwo na wieś
Reguła św augustyna -
Reguła św bazylego -
Reguła benedykta - praca fizyczna, nauka, wspólne życie, i coś jeszcze
Odrodzenie klasztorów po rozpadzie państwa nastąpiło dopiero w X.
Reformy lotaryńskie i __ - autorem był św benedykt z __ - Na tych zasadach oparli się benedyktyni
Wilhelm akwitański oddał cluny pod opiekę papieża bo nie mógł wspierać.
Hugon Capet - jego przydomek wziął się od atrybuty tych adwokatów
miasta stały się ośrodkami kościelnymi
na biskupów wybierano urzędników

3. Bizancjum od Justyniana do końca sporów ikonoklastycznych

Bizancjum podstawy

Euzebiusz z Cezarei - świadek i interperator chrystanizacji rzymu, istotny dla myśli bizancjum
Uniwersalizm - cesarz (basileus) jest władcą świata
Basileus to urząd elekcyjny (od połowy V w. potrzebna jest akceptacja patriarchy), jednak nadal występuje zjawisko dynastii.
Porfiriogeneta - urodzony w cesarskim pałacu.

Koniec wędrówek ludów

568 - koniec wędrówek ludów (wkroczenie longobardów do Italii)
Nad Dunajem na przełomie IV i V w. hunowie zakładają imperium. Służyli im Ostrogoci.
453 - śmierć Attyli - rozpad imperium
568 osiedlają się w panonii pod wodzą Chagana Bajana.
626 awarowie i persowie oblegali konstantynopol
Nad Dunaj przybywają Bułgarzy
Słowianie spomiędzy środkowego Dniepru a Wisły przemieszczają się na południowy zachód
Słowianie byli ludem rolniczym
Bułgarzy to etnos turecki. Część była pod panowaniem chazarów (stara Bułgaria). Pod koniec IX. zbudowali państwo u zbiegu wołgi i Kamy ze stolicą w Bulghar. Druga ich część po dchanem Asparuchem dotarli nad dolny Dunaj w 681 ze stolicą w Plisce. ta część uległa sławizacji.

Polityka zagraniczna i wewnętrzna Bizancjum

Justynian opanował afrykę (wandalowie) i Italię (ostrogoci). Zajął też część półwyspu iberijskiego (wizygoci)

529 zamknięcie akademii platońskiej.

Credo chalcedońskie

Klęski wojenne i odbudowa mocarstwowej pozycji

Po wieku VII było dużo zniszczeń przez Arabów za Cesarza Herakliusza I.

Przy Bizancjum zostaje Azja mniejsza i Afryka.

Ogień Grecki.

Sytuację arabską poprawia wielka dynastia izauryjska

Dynastia macedońska to ofensywa bizancjum.

Ekspansję przeciw Arabom prowadzili Nicefor II Fokasa, Jan I Tzimiskesa, Bazyli II Bułgarobójca.

Islam zajął Kretę i zaczęli podbijać Syrię w X w.

W I poł. X w. Bułgaria zagraża wręcz istnieniu Bizancjum, ale potem została anektowana.

Od VI w. Bizancjum opiera granicę o Dunaj

W VIII-IX w. środek ciężkości przenosi się do Europy.

Ikonoklazm

Czyli nie wolno czcić obrazów, czyli ikon. Doktryna obowiązywała w VIII w. i potem w pierwszej połowie IX w. Sukces zawdzięczał cesarzom - Leon III (założyciel dynastii Izauryjskiej) i jego syn Konstantyn V.

Zabroniono czcić ikon i zaczęto je niszczyć.

Zmieniło się to za cesarzowej Ireny - Na soborze nicejski II potępiono ikonoklazm.

Powody ikonoklazmu

Leon III uważał, że najazd arabski to kara z niebios, a problemem było bałwochwalstwo.

Jan z Damaszku uważał, że ikonę można czcić, bo to tylko przedstawienie

Rozwija się monastycyzm - Studion w Konstantynopolu założone przez św. Teodora Studytę i klasztory na górze Athos - powstały w IX w. i klasztor Studion.

Klęska ikonoklastów uderzyła we władzę cesarza nad kościołem (mianowanie Focjusza patriarchą, był człowiekiem świeckim).

Cesarz, arystokracja i włościanie

Ważny był drobny rolnik

Wojów było więcej po klęskach VII w.

Rozrasta się wielka własność kosztem tej mniejszej.

Najważniejsi byli ci arystokraci, którzy mieli udział w dochodach państwa. Straciła stara rzymska arystokracja.

IX i X stulecie - znaczna ruchliwość społeczna i znaczne cenieńie szlacheznego urodzenia (dynastia macedońska, Bazyli I, opowiadano kłamstwa o jego ojcu po jego śmierci, aby był „szlachetniejszy”)

Pojawiają się wielkie rodziny Dukasów, Lekapenów i Fokasów

Konstanty VI Porfirogeneta - pisał rozprawy i ogólnie był uczony.

Tworzy się arystokracja wojskowa - korzystają z dóbr, które otrzymali na czas sprawowania służby i budowali na własną rękę latyfundia.

Stabilizacja na początku VI wieku

Umiera Zenon, wybrany Anastazyusz. Stabilizuje on mniej więcej sytuację - kończy inflację

Po jego śmierci żołnierze wybierają Justynę I (zwykłego żołnierza), ten od razu adoptuje swojego kuzyna, Justyniana. W 521 mianuje go konsulem i magistrum militum, w 527 cesarzem.

475 traktat z Wandalami.

508 przymierze z Frankami (przyznanie Chlodwigowi tytułu konsula honorowego)

Goci już nie są buforem., wojny z Persją

Justynian po przejęciu władzy:

1. pokój z Persją
2. prace ustawodawcze
3. nowe rewolty w miastach

529 zamknięcie szkoły ateńskiej1j - powrót filozofów do cesarstwa był warunkiem pokoju z Persją

529,534 - kodeks Justyniana (prawnik Tyborian)

532 - powstanie Nika

533 - Belisariusz wysłany na Sycylię

534 - powołana prefektura Afryki

Belisariusz robi sobie triumf, po czym wraca do Italii w obronie praw Atalaryka i matki regentki Amalasunty, obalonych przez króla Ostrogotów Teodahata

542 - Belisariusz zdymisjonowany, podejrzany o zdradę

Lata 40 to porażka

541 - pojawia się dżuma? dymieniczna?

Doboszowanie

500-850 - trzy dynastie. Justyniańska, heraklijska i izauryjska (i amoryjska)

Na wschodzie reakcja antygermańska skończyła się triumfem administracji cywilnej nad wojskową

Bizancjum od cesarstwa wschodniorzymskiego różni się tym, że cesarz w Bizancjum widział siebie jako przedstawiciela Boga na ziemi (chrześcijaństwo). Bizancjum jest związane ze swoją stolicą. Dominuje język grecki.

529 - ostatni rok, w którym cesarz stwierdza, w którym wszystkich trzeba chrzcić

Digesta - zbiór przykładów

Bitwa Mons Lactarius i pusta Galorum - Narses pokonuje Ostrogotów

541 - epidemia dżumy

Otwiera się drugi front

545 - konflikt o Lazycę (dzisiejsza Gruzja)

562 - pokój z Persami

Trzeci front to Słowianie i Ludy tureckie

Po 560 pojawiają się Awarowie

Po nim rządzi Justyn II - kolejna wojna z Persją

602 - Maurycjusz umiera w Buncia - nowym cesarzem Fokas

Persowie za Fokasa najeżdżają na Bizancjum.

610 - Herakliusz starszy, prefekt Afryki, zbuntował się

614 - Persowie zabrali Krzyż D:

626 - oblężenie Konstantynopola przez Persów i Awarów

627 - zwycięstwo pod Niniwą

Fundatorem ikonoklazmu był Leon III z dynastii izauryjskiej

Teodor Studyta - oparte na neoplatonizmie - teoria emanacji

umajjadów zastępuj abbasydzi
843 - koniec ikonoklazmu
Kult ikon pojawił się w połowie IV w. - wszystko to zostało zniszczone przez ikonoklastów

4. Świat Islamski od czasów ekspansji turków

Powstanie islamu i państwa muzułmańskiego

622 - hidżra
632 - umiera mahomet
Pierwsza dynastia - umajjadzi
do 638 zdobyto syrię i palestinę
Omar I -
Dżahilijja - historia arabów przed mahometem ---> muhammad (okres mekański i medyński) ---> okres kalifów prawowiernych ----> ommajadzi ----> Abbasydzi -----> okres wpływów tureckich -----> Fatymidzi

Dżahilijja

do zamieszkania nadawały się obrzeża półwyspu arabskiego
nomadowie hodowali wielbłądy
eksport pachnideł
poczucie pochodzenia od jednego przodka
Plemiona łączy wspólny interes
Lachmidzi o Glasanidzi - trzymali porządek na pograniczy w zamian za pieniądze sasanidzkie i bizantyjskie

Mahomet

był sierotą, pochodził z rodu Haszymidów, ożenił się z bogatą wdową
od 610 miał objawienia
632 mahomet umiera

prawowierni

Abu Bakr
bił beduinów którzy dokonali secesji

Omar I
zimmi - niewierni

umma
Konflikt arabów z iraku i arabów z syrii
Chalib ibn ad walid - 635 okrążył herakliusza pod damaszkim

636 bitwa nad Jarmuk

Saadn ibn abi wakkas
al kadisija
dżalula - 637 /638
Nahawand

641-642 - podbój egiptu
Amr ibn al-as

Arabowie jeździli na wielbłąch, potrafili się poruszać w terenie pustynnym.

Persowie bazowali na łucznikach, ale arabskie strzały były lepsze - dlatego przegrali pod niniwą bo herakliusz jak ich okrążył to już było po robocie

Osman I zabity w zamachu

Ali
rezydował w Kufie
bitwa wielbłąda
661 zabity

mu'awija I
zorganizował pierwsze oblężenie konstattynopola
przeniósł stolicę do damaszk
zreformował armię na wzór bizantyjski
zniechęcali zimmi do przechodzenia na islam
synowie alego hasan i husain - Karbala świętym miastem bo tam umarł husain w bitwie

Abt al malik
Jako pierwszy nakazał używania arabskiego
Wprowadził własny pieniądz
Stworzył pocztę
odtworzył systemy irygacji

Rewolta 747 - oprata na żywole horeshwińskim (wschodnioirańskim), przeprowadzili ją abbasydzi.
Irańczycy jakoś bardzo się nie zarabizowali
Abu-muslim -
749 - pierwszy abbasyd obwołany kalifem w kufie
750 - bitwa nad wielkim zabem - kalif marwan II ginie do władzy dochodzą abbasydzi
przenoszą stolicę do bagdadu
za baasydów odziela się hiszpania, iran chce się rządzić sam.

5. Monarchia Karolińska

rok 355 - przekorcznie renu
496 - chrzest chlodwiga na krótko przed bitwą z allemanami

Monarchia partymonialna
Pepin krótki zabił Childeryka III
Karol wielki
Saksonia, hiszpania, bawaria, longobardowie, awarowie
doktryna Galaziańska
podzielił państwo na hrabstwa
missatica - okręgi kontrolne
missi dominici - to ci kontrolerzy
w sądownictwie też powstałi kontrolerzy - ławinicy
kapitularia - ?prawo na rozdział?
Renesans karoliński - wprowadzenie łaciny na podstawie ksiąg które wtedy gdzieś tam były. Plusem była dotępność dzieł mistrzów.
W szkołach parafialnych uczono czytać i pisać.
Skryptoria - przepisywano teksty
Miniskuła karolińska - wyraźne pismo
Ludwik pobożny umiera
Monarchia kontraktowa - nie nachodzi się na interes arystokracji, w zamian za pomoc władcy
Karol gruby - potomek ludwika niemieckiego przejmuje władzę po wygaśnięciu dwóch pozostałych linii
884-887 - jednoczy całe królestwo franków
system szkolnictwa, ?triimg wquat?
wspólne dziedzictwo kulturowe - łacińskie

6. Narodziny Feudalizmu

Definicje feudalizmu

- 1. System instytucji (stosunków) lenno-wasalnych
- 2. System więzi wasalno-lennych i władztwa gruntowego
- 3. Ekonomiczna struktura społeczeństwa obejmująca system stosunków między szlachetnie urodzonymi a chłopami

Przyczyny:
Brak urzędników
Bezpieczeństwo
Mało rozwinięte wspólnoty miejskie

Podstawowe pojęcia

Hołd - rytuał oddania się zwierzchnikowi. Więż ta ma dwa aspekty - zależność i opiekę.
Elementy ceremonii hołdu:
Ręce w ręce
Formuła
Pocałunek - symbol zgody i przyjaźni

Przysięga - dodanie do hołdu jeszcze boga

Senior - zwierzchnik

Wasal - podwładny

Suzeren - najwyższy senior

Prekaria - wymagała czynszu

Beneficjum - wymagało służby na rzecz seniora

Lenno - ziemia którą dostaje wasal w zamian za służbę

Alodium - ziemia bez zobowiązań

Inwestytura - ceremonia nadania dóbr wasalowi

Immunitet - zwolnienie podatkowe

Historia feudalizmu

Elementy z czasów wcześniejszych:
Kolon - wolny rolnik w rzymie który oddaje się na służbę w zamian za płacenie czynszu
Tradycja celtycka - łączenie się wokół wodza
Mundium - ród lub ktoś otacza ochronę

Galia merowińska:
Trustis - straż królewska
Gasindus - prywatny wojownik

Galia karolińska:
vassus, vassalus - „zbrojny wojownik”

Pierwsze nadania ziemskie nie było związane tylko z tym, że ktoś służy. Poprzez władctwo gruntowe rozciąga autorytet króla na poszczególne tereny.

Vassi dominici - bezpośredni wasale króla żeby tam zarządzać

Lenna się nie dziedziczyło, musiał znowu złożyć hołd żeby tę ziemię uzyskać.

7. Reforma gregoriańska i spór o inwestyturę

8. ss. 249-259 (Krucjaty) ss. 315-333 (Francja)

Urban II miał przemówienie w clermont
W mowie jest „rasa persów” - chodzi o Turków.
Rozdrobnienie się władzy

IX - X - tworzenie się księstw
X - I - tworzenie się kasztelani
„pax dei” pokój boży - należy bronić tych co sami się nie mogą bronić
„tauga dei” rozejm boży - określa dni w które nie można prowadzić wojny. (dni liturgiczne, wielki post, niedziela).

9. ss. 345–352 (Europa Środkowa i Wschodnia; Bizancjum); Wielka Historia Świata, t. 4: Kształtowanie średniowiecza, pod red. M. Salamona, Kraków 2005:

843 - zakończenie sporów ikonoklastycznych
863 - zwycięstwo nad abbasydami
876 - odzyskanie bari
Konstanty i Metody - chrystianizacja wielkich moraw, głągolica, odzyskanie krymu przez bizancjum, Przywrócono jedność kościelną z armenią, chrzest bułgarii,
Temy - okręgi w bizancjum?
Roman Lekapen został współcesarzem syna leona VI
Michał Psello
842 - renesans bizantyjski
1078 - wojna domowa po i odsunięcie michała VII - Nikefor III - zbuntował się nikefor ?diennas?. Michał VII Dukas miał nikeforciesa. to pozwoliło turkom wejść sobie do anataoli.
Aleksy I Jan II i Manuel I komnen
Za manuela wszyscy turcy które siedzieli w anatolii byli wasalami

10. Społeczeństwo średniowieczne

XI w. - masowe konwersji i wsepowanie do klasztorów
św romuald - pustelnik, ojciec kamedułów (był mistrzem ottona III i brunona z kwerfurtu)
Kartuzi - zakon założył bruno z kolonii,
Reguła akwizgrańska
uniwersalizm
partykuralizm
system lenny
W niemczech rozbicie na księsta
Francja -
upowszechnienie się żelaza
Kraków był lokowany dwa razy ogólnie.
Drugi raz już się udało.
Chłopi na wskutek przeludnienia zasilają miasta
Północne włochy
Kamedułów założył św romuald=
Premonstratensów - św norbert
Cystersi - Robert z molesme
Rekluzja - zamknięcie się w celi
zakony żebracze - franciszkanie i dominikanie - pojawiają się również w miastach

11. Zmierzch Uniwersalizmu

Bulla Unam sanctam Bonifacego VII (1302)
Mani - manicheizm - katarzy
Papież szatakuje króla francji ekskomuniką
Uniwersalizm - idea świata zjednoczonego pod berłem władzy duchownej i świeckije o jednym, dominującym wzorcu kulturowym
Król podlega prawu
Możni chcą uczestniczyć w instytucjach państwowych
Pojawienie się stolic
Konstatytucje z melfi - 1231
1250 - wielkie bezkólewie

Niewola awiniońska
filip IV i bonifacy VIII
1301 - bonifacy bulla auscultati fili
Papiestwo utraciło swoją pozycję w wyniku konfliktu bonifacego VIII z filipem IV. W ten sposób idea dwóch mieczy upadła.
Zakony żebracze zarządzają kolegiąlnie.
Mendykanci wymyślili kadencyjność
1215 - magan charta libertatuim
1216 - cofnięto przywilej
królowa regenta szybko nadał go z powrotem
parlament powstaje z rady królewskiej
Prowizje oksfordzkie - 1258 - chciano oczyścić administrację z nadużyć
Prowizje westminsterskie - 1259 - jeszcze dalej
Szymon de Montfort - 1265 - zwołano pierwszy parlament

12. Kryzys XIV w.

Praca grupowe

Wyciągnąć przynajmniej 4 wnioski z kryzysu

- Kryzys demograficzny
- Wioski pozbawione kolonistów - upadek rolnictwa
- upadek struktur kościelnych
- Głód i bieda
- Kryzys klimatyczny
- Kryzys stosunków lennych, ponieważ hrabia został księciem

Drugi tekst

- 1. podobieństwo do francji
- 2. Król anglii to ryszard II
- 3. migracja do miast
- 4. wzrost pozycji chłopu
- 5. świadomość
- 6. Chcieli wypłaty
- 7. Upadek znaczenia wiejskiej szlachty